

כי, **השתא**, צמר רך, הקשור על גבי השער [שהוא] קשה, הרי הוא חוצץ בטבילה.

צמר רך, הקשור על גבי הצואר שהוא רך — **מיבעיא** למימר שהוא חוצץ?! הרי ודאי על גבי מקום רך החוט מהודק יותר, ופשיטא שחוצץ⁽¹⁷⁾.

ואלא שמא נפרש שרב הונא בא למעוטי דחוטי פשתן הקשים הקשורים על גבי הצואר, ולומר שאינם חוצצים.

גם זה לא יתכן.

כי **השתא** פשתן, שהוא קשה, הקשור על גבי השער, שהוא קשה, אמרת שחוצץ. חוט פשתן הקשה הנקשר על גבי הצואר, שהוא רך — **מיבעיא** למימר שיחוצץ!?

כל החוטים האמורים במשנתנו שחוצצים, הם דוקא חוטים הקשורים בראשי הבנות, שדוקא בהם שנינו שהם חוצצים.

מתקיף לה רב יוסף: למעוטי מאי אמר רב הונא שמדובר דוקא בחוטים הקשורים בראשי הבנות? (16)

אילימא שהוא בא למעוטי חוטי דצואר, שכאשר קושרים את החוטים בצואר הם לא חוצצים.

ודמאי? אילו חוטים שבצואר הוא בא למעט?

אילימא למעוטי חוטי דצמר, ולומר שאינם חוצצים בקשירתם בצואר אלא רק כאשר הם קשורים בשער הראש.

לא יתכן לומר כך.

17. והקשה הריטב"א, אם רך על גבי רך יותר חוצץ, אם כן, נפרש שרב הונא מדבר לפי רב יהודה שאומר שחוטי צמר אינם חוצצים, ועל זה אמר רב הונא שבצואר הם כן חוצצים? ותירץ, שמסתבר לומר שרב הונא מדבר לפי רבנן, וכן מדויק בלשונו: וכולם בראשי הבנות, שנקט את לשון רבנן במשנה, ואמר שבראשי הבנות שאמרו רבנן, הכונה לכל מה שהזכירו במשנה [גם על חוטים].

והשפת אמת מתרץ לפי פירושו [הנ"ל בשם הר"ן] שרבי יהודה סובר שחוטי צמר אינם חוצצים משום שהמים שבתוכם נחשבים למי טבילה, אם כן לדבריו אין לחלק בין בראש או בצואר ובכל מקום אינם חוצצים משום שהם סופגים מים. וחילוקי הגמרא בין רך וקשה הם רק לפי רבנן שהחציצה תלויה בהידוק החציצה לגוף.

נספג בו מים ואינו חוצץ משום שהמים הספוגים מועילים לטבילה, ורבנן סוברים שהמים שבחוטי הצמר לא נחשבים כמי טבילה. [וכעין זה פירש המשנה אחרונה במשנה במקואות ט, ח].

אך השפת אמת הוכיח מהתוספות שלא פירשו כך את המחלוקת, והריטב"א ותוספות הרא"ש פירשו שנחלקו בהידוק של קשה על גבי קשה באיזה אופן הוא חוצץ. וראה להלן.

16. והקשו התוספות מנין לנו שהוא בא למעט, הרי אפשר לומר שהוא בא לרבות שאפילו בראש חוטי צמר חוצצים ואף שהם רך על גבי קשה? ותירצו שאין בכך חידוש שבפשטות המשנה אומרת שחוצצים בכל מקום בגוף. והר"ן תירץ, שאם כן היה רב הונא צריך לומר שכולם חוצצים בכל מקום, ומלשונו משמע שבא למעט שדוקא בראשי הבנות חוצצים.